

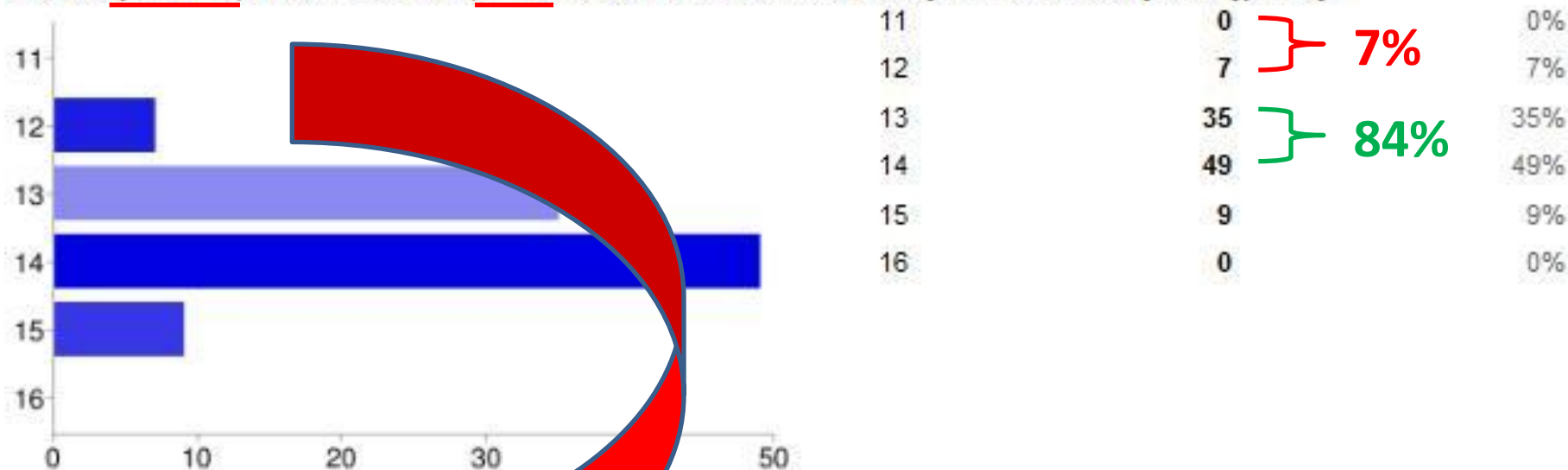
12-LATKA ZASTĘPOWA?

Zadanie zespołowe
Kursu Harcmistrzyń „PRZEDŚWIT” ZHR

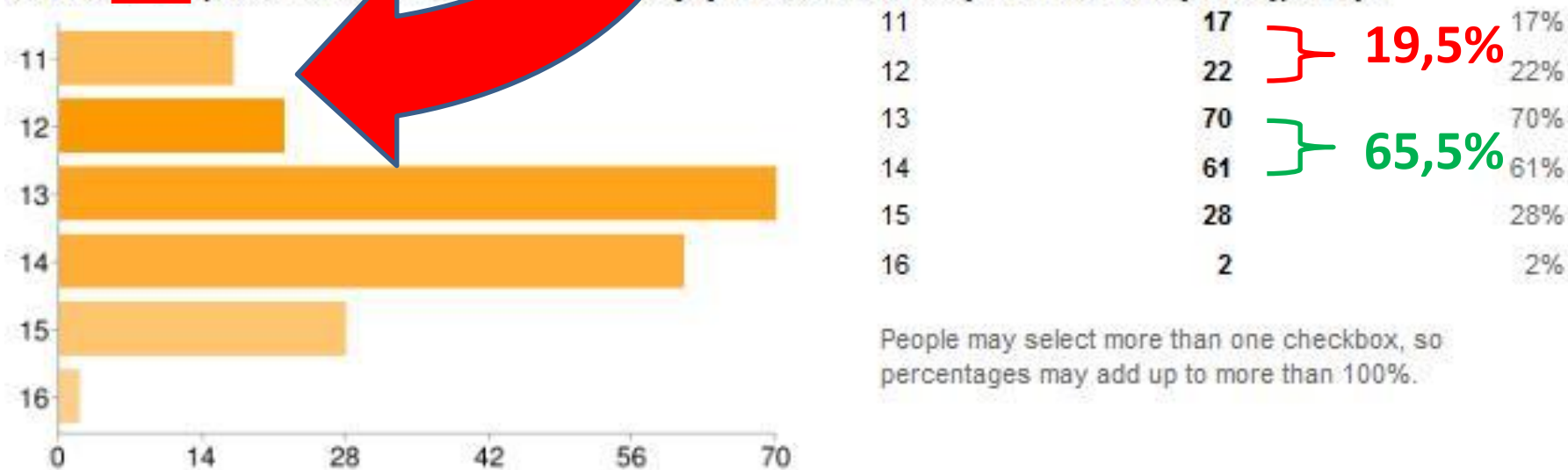
Oprac. phm. J. Górską-Szymczak
phm. M. Sulewska

WZORZEC ZASTĘPOWEJ A PRAKTYKA

1. Ile lat powinna, Twoim zdaniem, mieć harcerka w momencie obejmowania funkcji zastępowej?

2. Ile lat miały przeważnie harcerki z 7 lat dożyny w momencie obejmowania funkcji zastępowej?

People may select more than one checkbox, so percentages may add up to more than 100%.

WZORZEC ZASTĘPOWEJ A PRAKTYKA

5. Ile lat powinno, Twoim zdaniem, minąć od pierwszej zbiórki do momentu objęcia funkcji zastępowej?

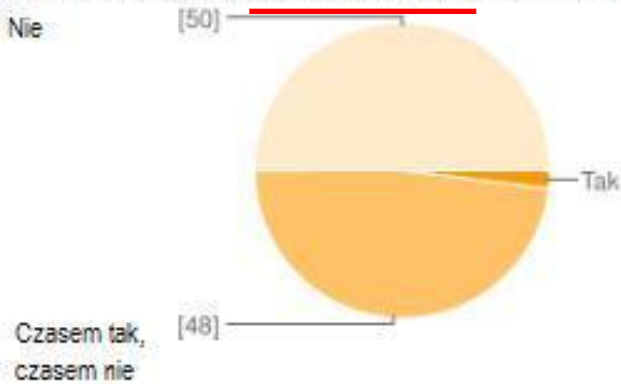

6. Jaki staż harcerski miały przeważnie drużyny obejmujące funkcję zastępowej w Twojej drużynie?

12-LATKA ZASTĘPOWĄ?

8. Czy uważasz, że dwunastolatki powinny zostawać zastępowymi?

Tak – większość dwunastolatek jest już na tyle dojrzała, że może pełnić tę funkcję

2 2%

Czasem tak, czasem nie – dziewczynki w tym wieku są bardzo różne – część już jest na tyle dojrzała, żeby objąć tę funkcję, część zupełnie nie

48 48%

Nie – to za wcześnie

50 50%

12 LAT – GRANICA MINIMALNA?

12 czy 13 lat?

12a. Czy uważasz, że dużą różnicę stanowi to czy zastępową jest 12- czy 13-letka?

Tak	65
Nie	35

65%

35%

13 czy 14 lat?

13a. Czy uważasz, że dużą różnicę stanowi to, czy zastępową jest 13- czy 14-letka?

Tak	32
Nie	68

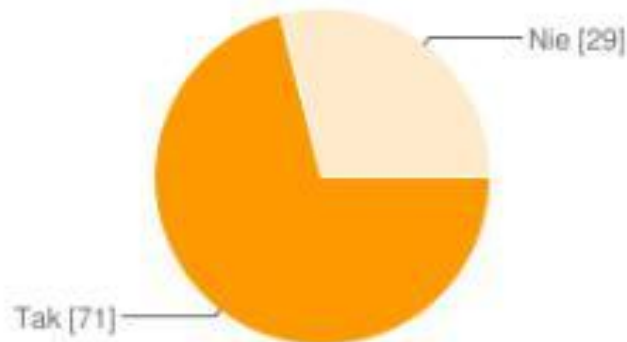
32%

68%

12 LAT – GRANICA MINIMALNA?

12 czy 13 lat?

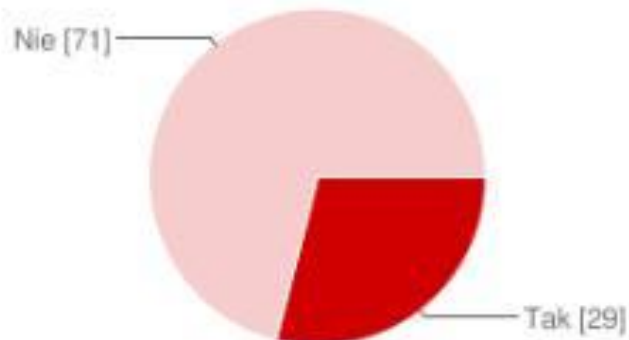
14a. Czy uważasz, że dużą różnicę stanowi to, czy zastępową jest dziewczynka w VI klasie podstawówki, czy w I klasie gimnazjum?

Tak	71	71%
Nie	29	29%

13 czy 14 lat?

15a. Czy uważasz, że dużą różnicę stanowi to, czy zastępową jest dziewczynka w I, czy w II klasie gimnazjum?

Tak	29	29%
Nie	71	71%

12 LAT – GRANICA MINIMALNA?

Tak, ponieważ...

- 12-latka jest dziewczynką z podstawówki, 13-latka jest dziewczyną z gimnazjum – chodzenie do kolejnej szkoły czyni ją starszą, zarówno w jej własnym odczuciu, jak i w oczach dziewczynek z podstawówki (kwestia autorytetu wśród harcerek w zastępie, również w sprawach szkolnych),
- 13-latka ma już **za sobą pierwszy ważny egzamin**, jest bardziej zahartowana przez to, że już „dostała” się do nowej szkoły,
- Wiek gimnazjalny to wiek rozwoju zainteresowań, poznania „większego świata”, zdobywania szerszej wiedzy (więcej przedmiotów), co przekłada się na kreatywność zastępowej,
- 12-latka jest zbyt młoda na obejmowanie pierwszej, bardzo odpowiedzialnej funkcji, jest **niewystarczająco samodzielna**, brakuje jej pewności siebie (aczkolwiek nabycie tych cech może zostać przyspieszone przez pójście do gimnazjum),
- 13-latki mają lepiej wykształcone **poczucie odpowiedzialności za grupę**,
- 12-latki **bardziej „bawią się”** niż pracują z zastępem,
- 12-latka **nie jest wystarczająco obyta w życiu harcerskim** – może jej zabraknąć pomysłów na zbiórki, ma „zbyt słabo naładowane akumulatory” i „zbyt krótko sama wcześniej beztrosko harcowała”,
- **„nie można młodymi orać, bo wcześniej się wypalą”**,
- 12-latka często jest w drużynie dopiero od roku (przeżyła jeden obóz),
- Dla 12-latki pełnienie funkcji zastępowej stanowi dużą **presję**, 13-latka ma do tego już więcej dystansu, nie poddaje się tak łatwo,
- **Każdy rok różnicy** pomiędzy zastępową a zastępem stanowi duuużą różnicę,
- 12-latka **nie jest w stanie być starszą siostrą**, gdyż sama jej po prostu jeszcze potrzebuje,
- 12-latka jest „**po prostu za młoda...**”

12 LAT – GRANICA MINIMALNA?

Nie, ponieważ...

Dopiero 14-latka:

- Zarówno 12-jak i 13-latka są jeszcze zbyt młode by zostawać zastępowymi. **Dopiero 14-latka, która ma już za sobą zmianę szkoły i odnalezienie się w nowym otoczeniu będzie odpowiedzialnie pełniła funkcję zastępowej,**
- **14-latka jest na poziomie tropicielki,** większe doświadczenie i większe poczucie odpowiedzialności,
- Im starsza dziewczyna tym lepiej potrafi **dostosować plan pracy** zastępu do jego potrzeb,
- 14-latka lepiej zaangażuje się w pracę drużyny, ZZ-tu,
- Dopiero 14-latka może być w stanie zorganizować **biwak zastępu,**
- Okres integrowania się dziewczyny z I klasy gimnazjum z nowym otoczeniem może odbić się negatywnie na zastępie – nowi znajomi wymagają więcej czasu, przez co zastęp może zostać zaniedbany; jest to również czas odchodzenia z drużyny z uwagi na presję środowiska rówieśniczego,
- **Rodzice są spokojniejsi** wiedząc, że ich córkami zajmuje się dziewczyna, która niedługo będzie zdawała do liceum – z drugiej zaś strony jest to jeszcze czas stosunkowego luzu – do egzaminów gimnazjalnych pozostał rok,
- **Przy objęciu funkcji w wieku 12 lub 13 lat zastępowe będą miały obowiązków i harcerstwa „serdecznie dosyć”,**

12-LATKI: NA TAK

- Są bardziej wesołe, mają znakomity kontakt z dziewczynkami w zastępie,
- 12-latki jeszcze nie wstydzą się tego, że są harcerkami,

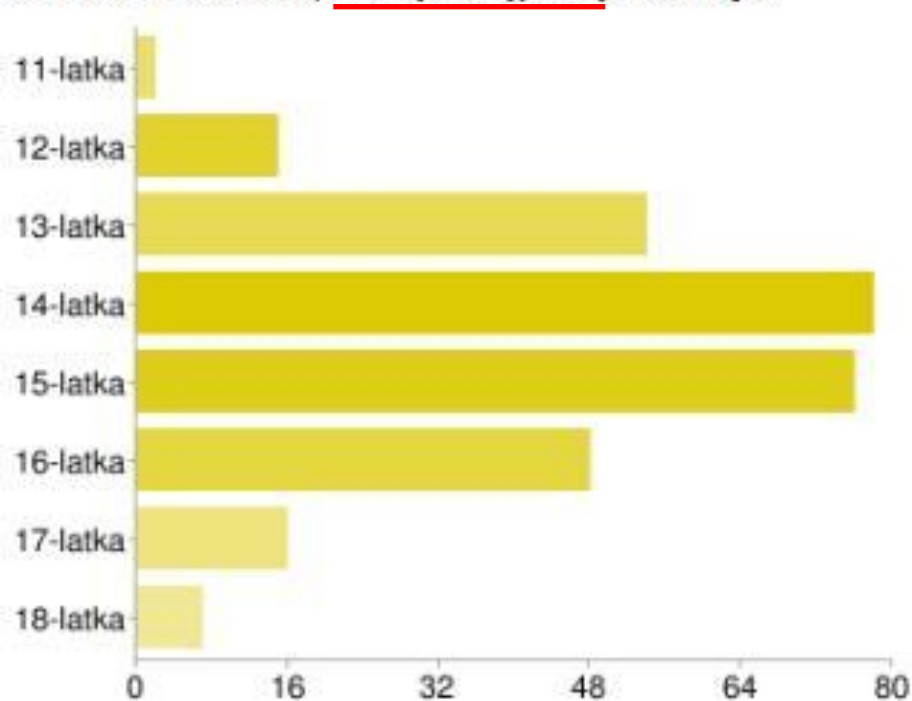
WNIOSEK

Pomiędzy 12 a 13 rokiem życia
harcerek przebiega MINIMALNA
granica wieku zastępowych.

To w tym czasie nabywają one to
„COŚ”, dzięki czemu mają szansę
być lepszymi zastępowymi.

ZDANIEM DRUŻYNOWYCH...

10. Twoim zdaniem, dobrą zastępową może być:

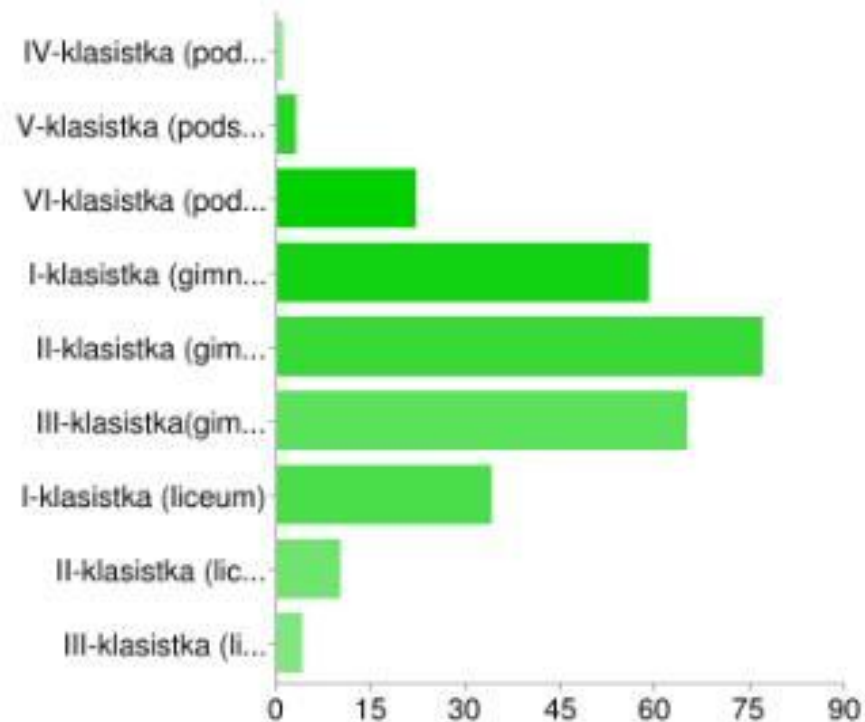
11-latka	2	2%
12-latka	15	18%
13-latka	54	65%
14-latka	78	94%
15-latka	76	92%
16-latka	48	58%
17-latka	16	19%
18-latka	7	8%

13-16 lat

People may select more than one checkbox, so percentages may add up to more than 100%.

ZDANIEM DRUŻYNOWYCH...

11. Twoim zdaniem, dobrą zastępową może być:

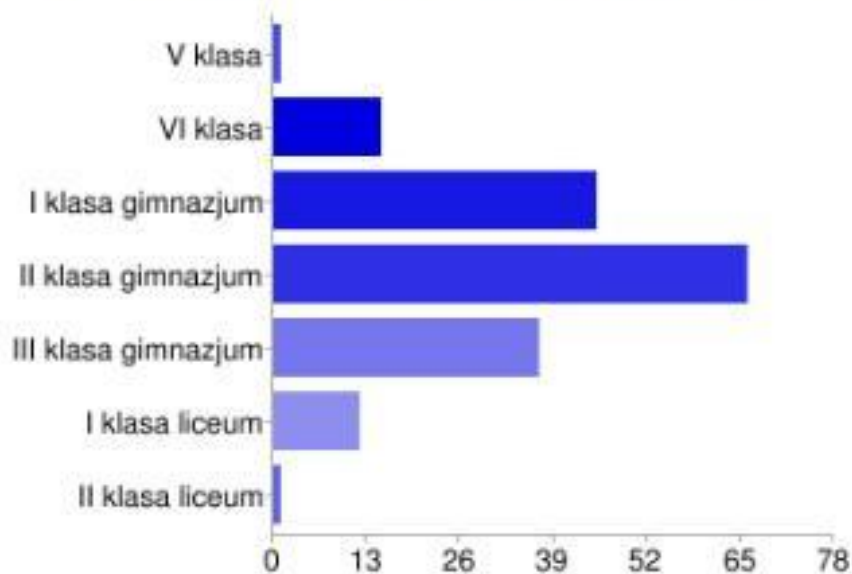
IV-klasistka (podstawówka)	1	1%
V-klasistka (podstawówka)	3	4%
VI-klasistka (podstawówka)	22	27%
I-klasistka (gimnazjum)	59	71%
II-klasistka (gimnazjum)	77	93%
III-klasistka (gimnazjum)	65	78%
I-klasistka (liceum)	34	41%
II-klasistka (liceum)	10	12%
III-klasistka (liceum)	4	5%

13-16 lat

People may select more than one checkbox, so percentages may add up to more than 100%.

Z DOŚWIADCZENIA DRUŻYNOWYCH...

7. W której klasie były Twoje harcerki gdy najlepiej sprawowały się na funkcji zastępowej?

V klasa	1	1%
VI klasa	15	15%
I klasa gimnazjum	45	45%
II klasa gimnazjum	66	66%
III klasa gimnazjum	37	37%
I klasa liceum	12	12%
II klasa liceum	1	1%

People may select more than one checkbox, so percentages may add up to more than 100%.

83%

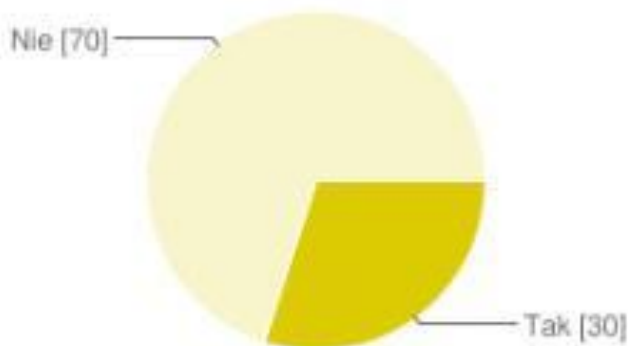
13 - 16 lat

WNIOSEK

Harcerki są najlepszymi
zastępowymi w wieku 13 - 16 lat.

12-LATKI ZASTĘPOWYMI. DOTYCHCZASOWE DOŚWIADCZENIA

16a. Czy w Twojej drużynie 12-latki zostawały zastępowymi?

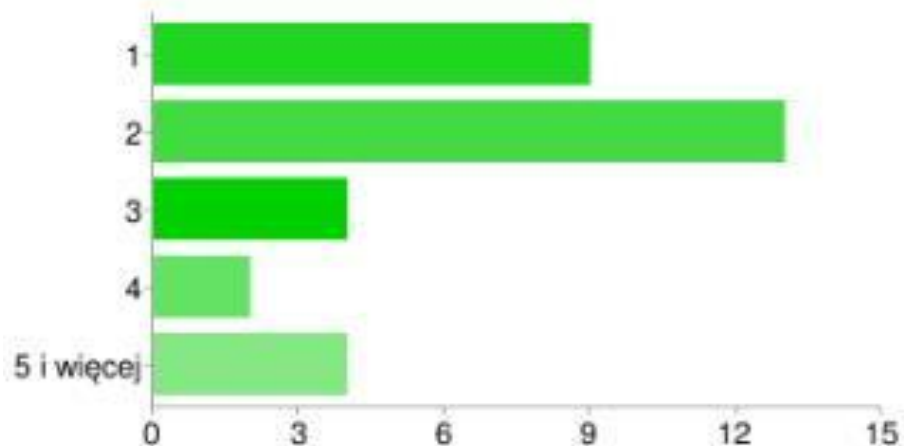

Tak	30
Nie	70

30%

70%

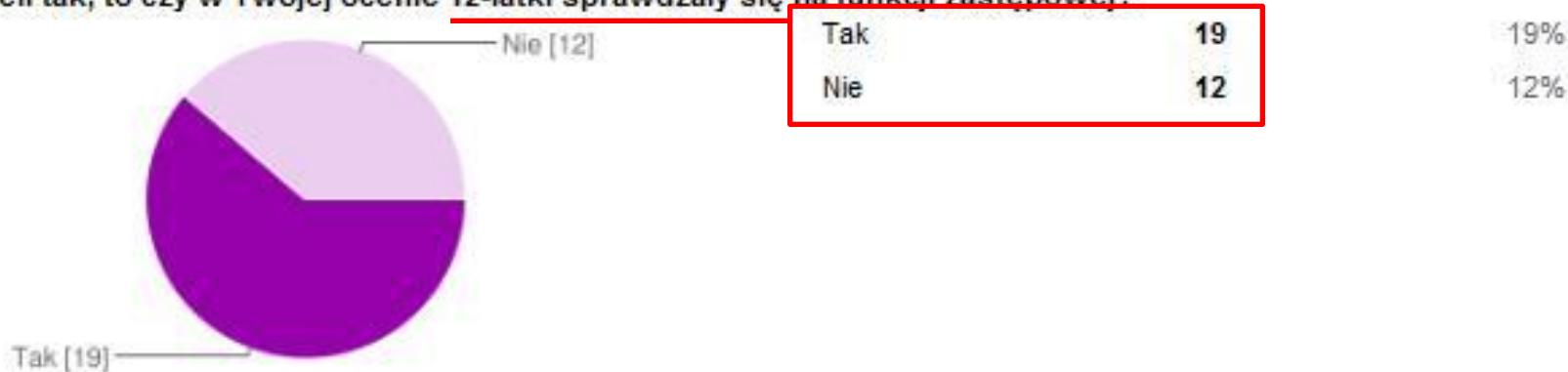
16b. Jeżeli tak, to w ilu przypadkach miało to miejsce?

1	9	9%
2	13	13%
3	4	4%
4	2	2%
5 i więcej	4	4%

12-LATKI ZASTĘPOWYMI DOTYCHCZASOWE DOŚWIADCZENIA

16c. Jeżeli tak, to czy w Twojej ocenie 12-latki sprawdzały się na funkcji zastępowej?

12-LATKI ZASTĘPOWYMI DOTYCHCZASOWE DOŚWIADCZENIA

TAK, ponieważ:

- O mianowaniu zdecydowały **cechy indywidualne harcerek** (m.in. długi, „pozuchenkowy” staż, staż na funkcji podzastępowej, odpowiedzialność),
- 12-latki miały wiele ciekawych pomysłów na zbiórki (duża – jeszcze nieskrępowana? - wyobraźnia), olbrzymią energię, **spontaniczność**, dużą łatwość wymyślania „luźnych zbiórek” obrzędowości, dbały o dobrą atmosferę podczas zbiórek i gier,
- Lepiej dopasowywały **tematykę do zbiórek** dla 9-10 latek niż zrobiłyby to starsze dziewczyny,
- Łatwość w nawiązaniu **przyjaźni** z harcerkami w zastępie,
- Ogromne zaangażowanie harcerek,
- **W zakresie np. braku chęci z 12-latkami były takie same problemy jak ze starszymi zastępowymi,**

12-LATKI ZASTĘPOWYMI DOTYCHCZASOWE DOŚWIADCZENIA

NIE, ponieważ:

- Harcerki miały **zbyt małą wiedzę**,
- Trudności w przygotowaniu zbiórek na **poważniejsze tematy** (np. historia harcerstwa),
- Trudność w wypełnianiu **formalnych obowiązków** zastępowej – np. prowadzenie książki pracy,
- **Wpływ rodziców** na możliwość prowadzenia zbiórek przez zastępową, szczególnie przed testem 6-klasisty,
- **W II klasie gimnazjum harcerki prowadziły zastępy trzeci rok i były już wypalone**,
- Zbytnia **łatwość do nawiązywania przyjaźni** w zastępie, która przekładała się na **trudność w wydawaniu zastępowi komend przez zastępową**, pojawiały się **problemy z „okrzesianiem” zastępu**,
- Zastępową **nie była wodzem** i autorytetem dla swoich harcerek,
- **Niedojrzałość emocjonalna** (zbytnia koncentracja na własnym samopoczuciu, nieumiejętność przyznania się do błędu, trudności w zakresie odpowiedzialności za dane słowo),
- Zbyt **mała różnica wieku** w stosunku do harcerek w zastępie,
- Problem z celowością prowadzonych zbiórek,
- **Utrudniony kontakt z 18-19 letnią drużynową** – 12-letnia zastępową może pozostać sama ze swoimi problemami,
- Trudność w rozpoznawaniu **poważniejszych problemów** u harcerek (zaburzenie łaknienia, autoagresja),

SYLWETKA ZASTĘPOWEJ

	Teoria	Praktyka
Wiek obejmowania funkcji zastępowej	14 lat	13 lat
Wiek kończenia funkcji zastępowej	16 lat	15,16 lat
Czas od wstąpienia do drużyny	Min. 2 lata	Min. 2 lata
Dobra zastępowa może być /jest	W wieku 14,15 lat	W II gimnazjum

CZY WIDZISZ RÓŻNICĘ W PEŁNIENIU FUNKCJI ZASTĘPOWEJ MIĘDZY OSOBAMI W WIEKU...?

	TAK	NIE
12-13 lat	65%	35%
VI-I klasa	76%	24%
13-14 lat	32%	68%
I –II klasa	24%	76%

12-LATKA

	Teoria	Praktyka
Powinna być zastępową/Była <ul style="list-style-type: none">• (wiek 12lat)• (wiek 11,12 lat)	7% 42%	12% 20%
Powinna być dobrą zastępową/była <ul style="list-style-type: none">• (wiek 12 lat)• (wiek 11-12 lat)	18/11% 20/11%	
Powinna być dobrą zastępową/była <ul style="list-style-type: none">• I gimnazjum• Do I gimnazjum	21% 31% (wg ZK IV,V klasa NIE)	25% 33% (w ZK nie ma V klasy)

12-LATKA

	TAK	NIE
Czy 12-latka powinna być zastępową	2%	50%
Czy I-gimnazjalistka powinna być zastępową	36%	7%
Czy 12-latka została u Ciebie zastępową	30%	70%

	WSZYSTKIE	ZŁOTE KONICZYNKI
W ilu drużynach 12-latka zostawała zastępową?	32%	16%
Wśród tych, które zostały – ile się sprawdziło?	61%	100%

RÓŻNICE

WSZYSTKIE DRUŻYNY

- Drużynowe często pełnią funkcję mniej niż rok, przeważnie 2 lata
- Zastępów jest 3,4; czasem mniej niż 3
- Drużynowa ma stopień sam, wędz.
- 39% drużynowych nie ma stopnia instruktorskiego
- Wg drużynowych dobrą zastępową może być i 11latka i 18-latka,

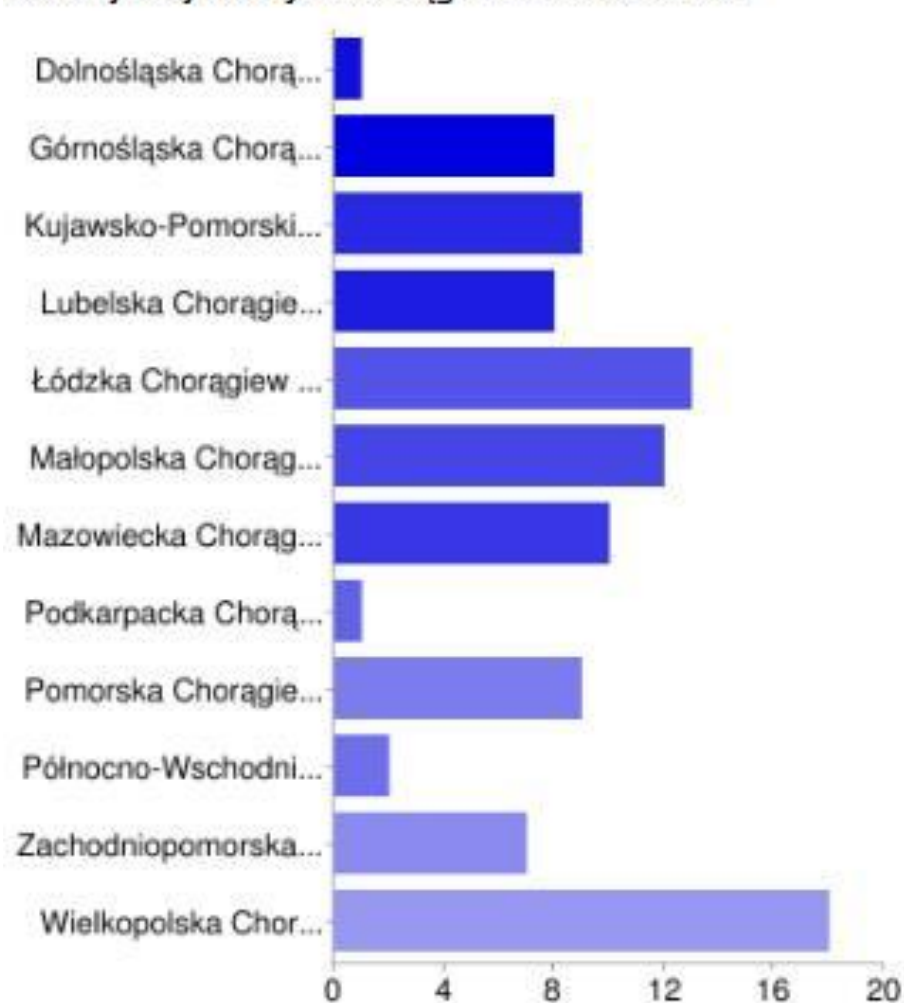
ZŁOTE KONICZYNKI

- Drużynowe pełnią funkcję często więcej niż 3 lata, rzadko kiedy mniej niż rok
- Zastępów w drużynie jest 4,5; nigdy nie mniej niż 3, czasem więcej niż 5
- Drużynowa ma stopień wędz., HR
- Wg drużynowych 11-latka nie może być dobrą zastępową, 18-latka często tak,

KTO ZABRAŁ GŁOS W SPRAWIE 12-LATEK?

Ankietę wypełniły drużynowe ze WSZYSTKICH chorągwi

17. Do jakiej należysz chorągwi/namiestnictwa?

Dolnośląska Chorągiew Harcerek	1	1%
Górnośląska Chorągiew Harcerek	8	8%
Kujawsko-Pomorskie Namiestnictwo Harcerek	9	9%
Lubelska Chorągiew Harcerek	8	8%
Łódzka Chorągiew Harcerek	13	13%
Małopolska Chorągiew Harcerek	12	12%
Mazowiecka Chorągiew Harcerek	10	10%
Podkarpacka Chorągiew Harcerek	1	1%
Pomorska Chorągiew Harcerek	9	9%
Północno-Wschodnie Namiestnictwo Harcerek	2	2%
Zachodniopomorska Chorągiew Harcerek	7	7%
Wielkopolska Chorągiew Harcerek	18	18%

KTO ZABRAŁ GŁOS W SPRAWIE 12-LATEK?

18. Jak długo jesteś/byłaś drużynową?

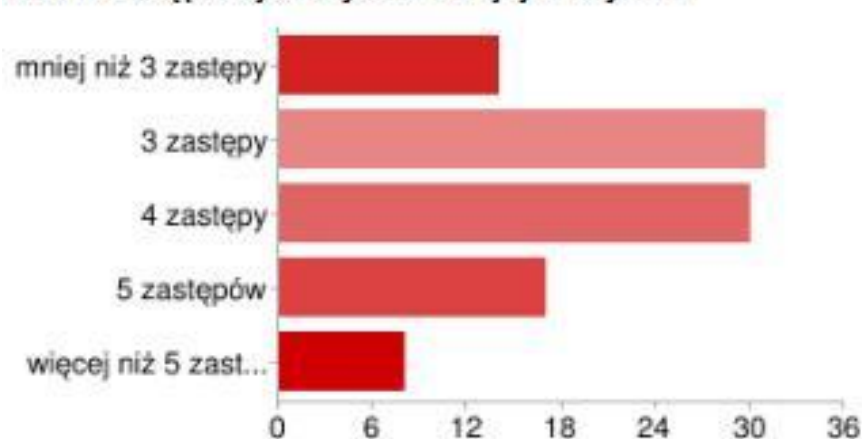

70% respondentek pełniło funkcję drużynowej min. 2 lata

KTO ZABRAŁ GŁOS W SPRAWIE 12-LATEK?

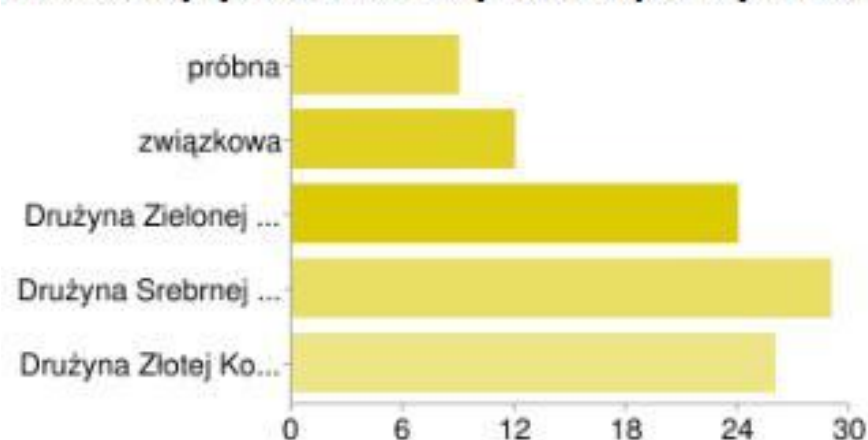
86% respondentek prowadziło drużyny składające się z min. 3 zastępów

19. Ile zastępów jest/było w Twojej drużynie?

mniej niż 3 zastępy	14	14%
3 zastępy	31	31%
4 zastępy	30	30%
5 zastępów	17	17%
więcej niż 5 zastępów	8	8%

20. Jakie najwyższe miano otrzymała Twoja drużyna w trakcie Twojej kadencji?

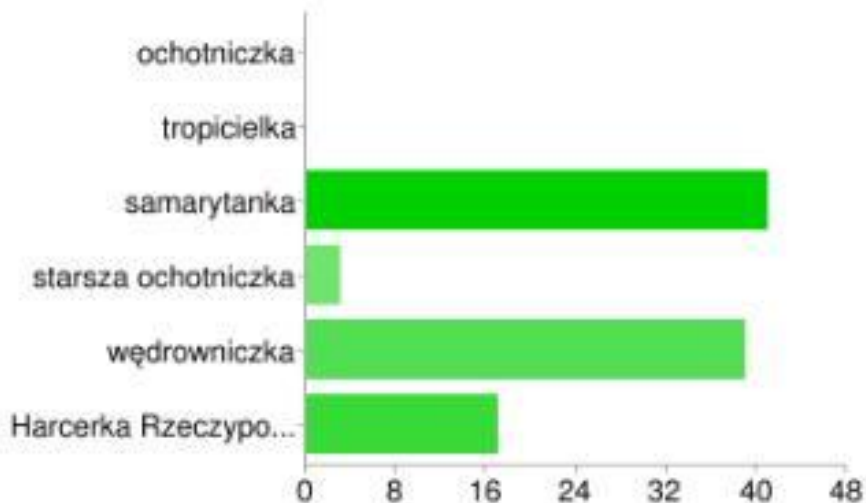

próbna	9	9%
związkowa	12	12%
Drużyna Zielonej Koniczynki	24	24%
Drużyna Srebrnej Koniczynki	29	29%
Drużyna Złotej Koniczynki	26	26%

55% respondentek prowadziło drużyny Srebrnej i Złotej Koniczynki

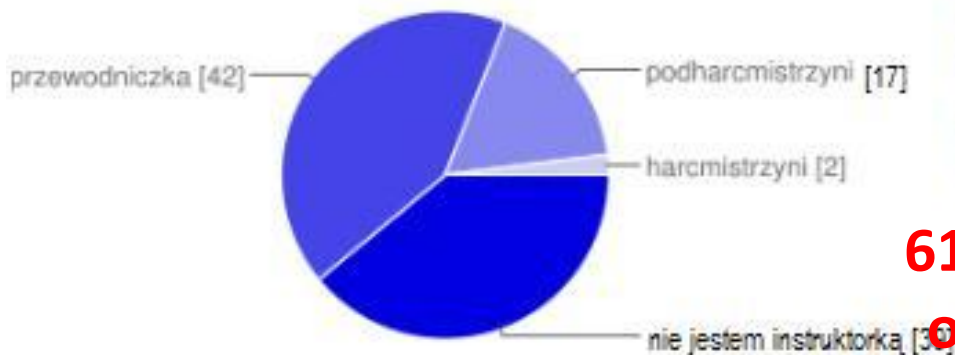
KTO ZABRAŁ GŁOS W SPRAWIE 12-LATEK?

21. Jaki obecnie masz stopień harcerski?

ochotniczka	0	0%
tropicielka	0	0%
samarytanka	41	41%
starsza ochotniczka	3	3%
wędrowniczka	39	39%
Harcerka Rzeczypospolitej	17	17%

23. Jaki obecnie masz stopień instruktorski?

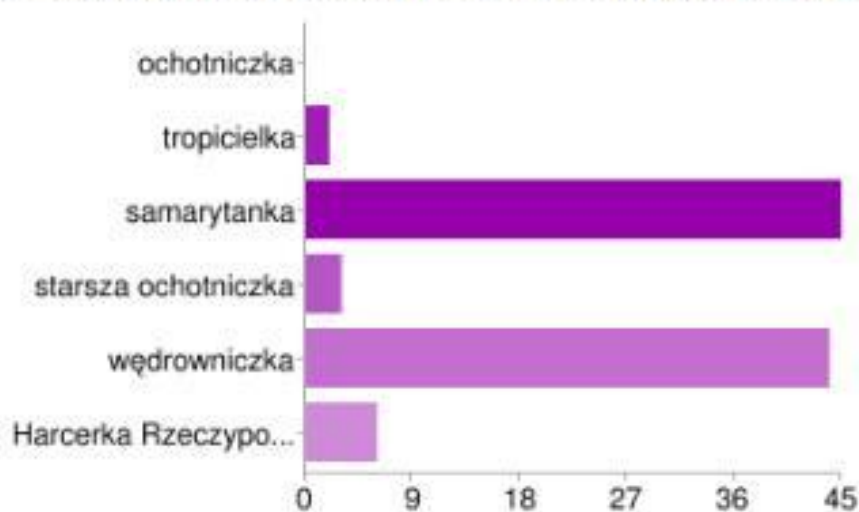

nie jestem instruktorką	39	39%
przewodniczka	42	42%
podharc mistrzyni	17	17%
harc mistrzyni	2	2%

61% respondentek to obecne instruktorki

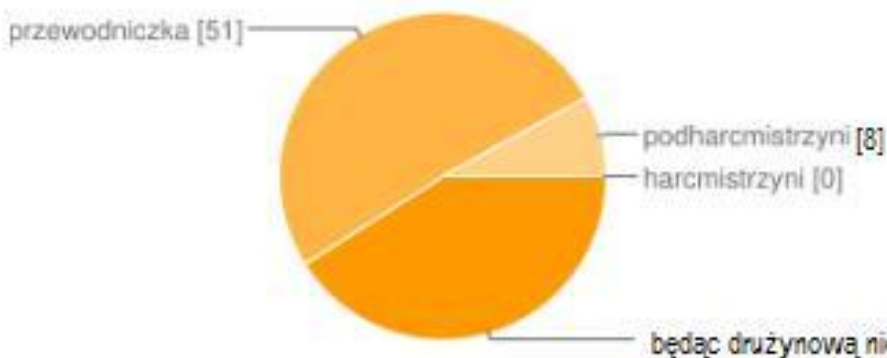
KTO ZABRAŁ GŁOS W SPRAWIE 12-LATEK?

22. Jaki najwyższy stopień harcerski miałaś będąc drużynową?

ochotniczka	0	0%
tropicielka	2	2%
samarytanka	45	45%
starsza ochotniczka	3	3%
wędrowniczka	44	44%
Harcerka Rzeczypospolitej	6	6%

24. Jaki najwyższy stopień instruktorski miałaś będąc drużynową?

będąc drużynową nie byłam instruktorką	41	41%
przewodniczka	51	51%
podharc mistrzyni	8	8%
harcmistrzyni	0	0%

59% respondentek było instruktorkami pełniąc funkcję drużynowej